Medical Treatment on Shabbat # 19: Wound Care, Part 4 / Health Maintenance

R' Mordechai Torczyner – michael.torczyner@yu.edu

Melachah	Case	Halachah
Stitching		
Tying a Knot		
Transport		
Coloring		
Tearing		

Questions you asked last time

1. Talmud, Shabbat 51b, with Rashi

ואין מרזקין לא את השלג ולא את הברד בשבת בשביל שיזובו מימיו...

רש"י: ואין מרזקין... משברין לחתיכות דקות... ...

רש"י: כדי שיזובו מימיו - משום דקא מוליד בשבת, ודמי למלאכה, שבורא המים האלו.

One may not crush snow or ice on Shabbat to make its liquid flow...

Rashi: "One may not crush" – breaking into fine pieces...

Rashi: "To make its liquid flow" – because this is molid on Shabbat, and it is like melachah, creating this liquid.

- 3. Rabbi Shalom Yosef Gelber, Rabbi Yitzchak Mordechai Rubin (20th-21st century Israel), Orchot Shabbat 15 (45) האפשר דאף לדעת האוסרים יש להקל בנ"ד כיון שכל תכליתו של הנוזל שבתוך המיכל הוא להוציאו לאויר העולם ולהקרישו שם, ובכה"ג לכאורה אין זה בגדר נולד.

Perhaps even those who prohibit elsewhere would be lenient in our case, since the entire purpose of the liquid in the can is to bring it out into the world and turn it into foam there. Such a case appears not to be *molid*.

4. Rabbi Yisrael Meir Kagan (20th century Poland), Mishneh Berurah 320:56

וכן מותר ליתן יין אדום בתוך יין לבן ואע"פ שמתאדם [ואפילו אם מכוין לכתחלה לעשות מראה בהמאכל או בהמשקה ג"כ מסתברא דאין להחמיר כן נראה מהפמ"ג ולפי מה שכתב בנ"א נכון למנוע מזה] ומ"מ אין רשאי לעשות מראה ביי"ש ודבש שיקנו ממנו...

And so one may put red wine into white wine, even though it turns red. [And even intending from the start to affect the appearance of the food or liquid, it is still logical that we should not be strict. So it appears from the Pri Megadim. And from the Nishmat Adam, it appears appropriate to avoid this.] Still, one may not alter the appearance of whiskey or honey to cause people to buy it...

Koreia

5. Rabbi Yosef Karo (16th century Israel), Shulchan Aruch Orach Chaim 314:8

חותלות (פי' מיני כלים) של תמרים וגרוגרות, אם הכיסוי קשור בחבל, מתיר וסותר שרשרות החבל וחותך אפילו בסכין, ואפי' גופן של חותלות, שכל זה כמו ששובר אגוזים או שקדים כדי ליטול האוכל שבהם.

Chotalot (receptacles made of leaves) holding dates and dried figs – if the cover is tied with rope, one may undo and break the ropes and cut, even with a knife, and even the body of the receptacles. All of this is like breaking nuts to take the food inside.

6. Rabbi Yisrael Meir Kagan (19th-20th century Poland), Mishneh Berurah 340:45 היכא שנדבקו הדפין להדדי ע"י שעוה או בשעת הקשירה מותר לפתחן כמש"כ סימן שי"ד ס"י כיון דלא נעשה לקיום, כ"ש הכא דנעשה ממילא בלא מתכוין לפיכך אינו דומה כלל לתופר ואין בו משום קורע. [מ"א]

Where pages are stuck to each other with wax, or during the tying [of the binding], one may open them, since the [adhering] is not done to be enduring, and certainly here where [the adhering] happens automatically, unintentionally. Therefore it is not at all like stitching, and there is no issue of tearing.

7. Rabbi Eliezer Waldenberg (20th century Israel), Tzitz Eliezer 16:6:5

קיימת עדיין בעיה בזה, והיא בסרטי ההדבקה, כי הסוג ששמעתי עליו אומרים כי סרטי ההדבקה נתונים המה במכסה פלאסטיק שמודבק להם ושומר עליהם עד הגיע תורם להשתמש בהם, והמכסים האלה נעשים בבית החרושת שיוצרים את החיתולים ויוצא אם כן שהם נתונים ומודבקים עליהם ע"מ להתקיים ליותר מיום אחד, דהיינו עד זמן ההשתמשות של הצרכן בהם, וא"כ חוזרת ונשנית על זה הבעיה של דין תפירה שאינה של קיימא אשר לדעת הרבה פוסקים ישנה בהקריעה בזה עכ"פ איסור מדרבנן...

אבל העצה היעוצה בזה על כן ליראי ד' לדקדק בסוגי סרטים כאלה לקרוע מעליהם את הפלסטיק הדבוק להם בע"ש סמוך לחשיכה, ותו אין קפידא אם לאחר מיכן יחזור מיד וידביק אותו עליהם בחזרה, כי ההדבקה השניה הזאת הא כבר נעשית לקיום רק לפחות מיום אחד, דכל פחות מכ"ד שעות ביומו מיקרי כדמבאר המשנ"ב בסי' שי"ז סק"ו, והא בדעתו בשעת ההדבקה לחזור ולקרוע את דיבוקו זה כדי להשתמש בסרטים לליל שבת ולמחרתו וכאמור בכה"ג כו"ע מודים דמותר הדבר.

There is still a problem with this, and it is with the adhering strips [=band-aids]. The kind I have heard about, they say that the adhering strips are placed in a plastic cover which is stuck to them, protecting them until the time comes to use them. These covers are made in the factory where they produce the band-aids, and so they are placed and attached to them in order to remain there for more than one day, until the time when the consumer uses them. If so, the problem of non-permanent stitches returns, and many authorities believe that tearing them away is at least a rabbinic prohibition.... But the recommended strategy for Gd-fearing people would be to be careful with such band-aids, to tears from them the plastic that adheres to them on Friday, close to dark. Then there is no concern if they re-attach them immediately thereafter, for this second attachment is done for it to adhere for less than one day, for anything less than 24 hours is considered "that day" as explained in Mishneh Berurah 317:6. His intent at the time of attachment is to again tear off the attachment in order to use the strips for Friday night and the next day, and as I have said, in such a case everyone agrees that it is permitted.

8. Rabbi Asher Weiss (20th-21st century Israel), Minchat Asher 2:39:2

נראה לענ"ד דאין בהדבקה זו גדר תפירה כלל, ואינו דומה לדברי הרמב"ם לגבי המדבק ניירות, דכיון שכל עיקר מגמת הדבקה זו לאפשר קילוף המדבקה ללא קריעה אין זה אלא כעין הנחה ולא תפירה, דהתופר והקורע כרוכים ירדו מן השמים, זה לעומת זה הן וכל שאינו בקריעה אינו בתפירה, וכיון שכל עיקר ייחודן של מדבקות אלה שהן מתקלפות ממקום הדבקתם המקורי באופן קל ונקי אין זה דומה כלל למדבק ניירות בקולן של סופרים שענינו חיבור גמור שצריך קריעה ממש כדי להפרידן.

It appears, in my humble opinion, that this attachment is not "stitching" at all, and it is not like the Rambam regarding sticking papers together. Since the entire goal of this attachment is to enable removing the band-aid without tearing, this is like placing, not sticking. "Stitching" and "tearing" descended as one from the heavens, one parallel to the other, and if there is no tearing then there is no stitching. And since the entire purpose of these band-aids is that they peel away from their original attachment easily, this is not at all like sticking papers with a scribe's paste, which makes a complete attachment and requires actual tearing to separate them.

9. Rabbi Yehoshua Neuwirth (20th-21st century Israel), Shemirat Shabbat k'Hilchatah 35 (63)

ההדבקה היא שלעת הצורך באספלנית לא יהיה הדבק מקולקל, והכל נעשה רק לצורך של הפרדה אח"כ.

The attachment is so that the adhesive won't be ruined when the bandage is needed, and [the attachment] is done only for the sake of removing it afterward.

Exercise on Shabbat

10. Talmud, Berachot 23b

הרוצה ליכנס לסעודת קבע מהלך עשרה פעמים ארבע אמות או ארבע פעמים עשר אמות ויפנה ואחר כך נכנס. One who wishes to enter a set meal should walk ten times, four cubits each, or four times, ten cubits each, then use the washroom, then enter [the meal].

11. Talmud, Shabbat 41a

אכל ולא הלך ארבע אמות אכילתו מרקבת...

One who eats and does not walk minimally [four cubits] afterward will have his food rot in him...

12. Talmud, Gittin 67b

רב יוסף איעסק בריחיא רב ששת איעסק בכשורי אמר גדולה מלאכה שמחממת את בעליה

Rav Yosef exerted himself with a mill, Rav Sheshet exerted himself with boards, saying, "Melachah is great, for it warms the one who does it."

13. Tosefta, Shabbat 16:23

אין רצין בשבת כדי להתעמל, אבל מטייל כדרכו ואינו חושש ואפי' כל היום כולו.

A person may not run on Shabbat to strain himself, but one may stroll in an ordinary manner, even for the entire day.

14. Talmud Yerushalmi, Taanit 4:5

טור שמעון... למה חרב? יש או' מפני הזנות ויש אומרים שהיו משחקין בכדור

Why was Tur Shimon destroyed? Some say because of sexual immorality, some say because of ball-playing.